

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLVIII. — Wydana i rozesłana dnia 16. maja 1897.

Treść: № 120. Umowa handlowa pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a Bułgarią.

120.

Umowa handlowa z dnia 21. (9.) grudnia 1896,

pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a Bułgarią.

(Zawarta w Wiedniu dnia 21. (9.) grudnia 1896, ratyfikowana przez c. i k. Ministerstwo spraw zewnętrznych dnia 13. maja 1897, ratyfikacje wzajemne wymieniono w Wiedniu dnia 13. maja 1897.)

(Pierwopis.)

Afin de régler les relations commerciales entre la Monarchie austro-hongroise et la Bulgarie par une Convention de commerce,

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie

et

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie

ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie

le Sieur Agenor Comte Gołuchowski de Gołuchowo, Son Conseiller intime actuel, Chambellan, Ministre de la Maison Impériale et Royale et des affaires étrangères, Chevalier de l'Ordre de la Toison d'Or et Chevalier de 1ère classe de l'Ordre Impérial de la Couronne de fer,

et

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie

le Sieur Dimitri J. Stancioff, docteur en droit, Son Agent diplomatique, Grand-officier de

(Przekład.)

Celem urządzenia stosunków handlowych pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a Bułgarią przez zawarcie umowy handlowej

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król Apostolski węgierski,

tudzież

Jego królewska wysokość Książę bułgarski

mianowali Swymi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król Apostolski węgierski

Pana Hrabiego Agenora na Gołuchowie Gołuchowskiego, Swego tajnego radcę i szambelana, Ministra cesarskiego i królewskiego domu i spraw zewnętrznych, kawalera orderu Złotego Runa i kawalera cesarskiego orderu Żelaznej Korony pierwszej klasy,

a

Jego królewska wysokość Książę bułgarski

Pana Dymitra J. Stanciowa, doktora praw, Swego agenta dyplomatycznego, Wielkiego oficera

l'Ordre National Bulgare du Mérite Civil, Grand-Cordon de l'Ordre du Médjidié, et

le Sieur Constantin G. Séraphimoff, Membre à la Haute Cour de Cassation de Bulgarie, Officier de l'Ordre National Bulgare du Mérite Civil,

lesquels après s'être communiqué leurs pleins-pouvoirs respectifs trouvés en bonne et due forme sont convenus de ce qui suit:

Article Ier.

Il y aura pleine et entière liberté de commerce et de navigation entre l'Autriche-Hongrie et la Bulgarie. En ce qui concerne l'établissement et l'exercice d'un commerce, d'une entreprise de navigation ou d'une industrie, ainsi que par rapport à l'acquisition, la transmission, l'exercice et la poursuite des droits de toute nature les sujets des Parties contractantes seront traités réciproquement sur le pied d'une parfaite égalité. De même les sujets des Parties contractantes ne seront soumis par rapport à leur commerce et à leur industrie dans les ports, villes et lieux des Etats respectifs, soit qu'ils s'y établissent, soit qu'ils y résident temporairement, à des droits, taxes, impôts ou patentes, sous quelque dénomination que ce soit, autres ni plus élevés, que ceux qui seront perçus sur les nationaux, et les privilèges, immunités et autres faveurs quelconques, dont jouiraient en matière de commerce ou d'industrie les sujets de l'une des Parties contractantes, seront communes à ceux de l'autre.

Il est bien entendu que les sujets de chacune des Parties contractantes auront à se conformer à l'égard des matières dont il est fait mention dans cet article, uniquement aux lois et réglemens généraux du pays applicables aux nationaux et aux sujets de la nation la plus favorisée, toutefois sans qu'ils soient astreints, en ce qui concerne l'exercice des droits qui leur sont conférés dans cet article, à demander une autorisation ou approbation spéciale des autorités du pays.

Les fondations, corporations, associations et en général toutes les personnes morales qui existent dans les territoires d'une des Parties contractantes sont, à l'exception des sociétés commerciales, de transport et d'assurance, exclues de la faculté d'acquérir, soit à titre gratuit, soit à titre onéreux, des biens immeubles sur les territoires de l'autre Partie.

Article II.

Les sujets de chacune des Parties contractantes seront exempts sur les territoires de l'autre, de

orderu narodowego bulgarskiego Zasługi cywilnej Wielkiej wstęgi orderu Medżydie i

Pana Konstantego G. Serafimowa, członka Najwyższego Trybunału kasacyjnego bulgarskiego, oficera orderu narodowego bulgarskiego Zasługi cywilnej,

którzy okazawszy sobie nawzajem pełnomocnictwa swoje i znalazłszy je w dobrej i należytej formie, zgodzili się jak następuje:

Artykuł I.

Handel i żegluga pomiędzy monarchią austriacko-węgierską i Bułgarią będą zupełnie i całkowicie wolne. Pod względem zaprowadzania i wykonywania przedsiębiorstw handlowych, żeglarskich lub przemysłowych, jakoteż pod względem nabywania, przenoszenia, wykonywania i dochodzenia praw wszelkiego rodzaju, obywatele Stron kontraktujących uważani będą nawzajem za zupełnie równych. Nadto obywatele Stron kontraktujących nie będą podlegali co do swego handlu i przemysłu w portach, miastach i miejscach obu państw, bez względu czy tam osiedlą, czy tylko czasowo zamieszkają, ani innym ani wyższym opłatom, taksom, podatkom lub daninom, pod jakąkolwiek nazwą istniejącym jak te, które pobierane są od krajowców a przywileje uwolnienia i jakiegokolwiek inne dobrodziejstwa, którychby pod względem handlu lub przemysłu używali obywatele jednej ze Stron kontraktujących, będą również służyły obywatelom drugiej Strony.

Rozumie się samo przez się, że obywatele każdej ze Stron kontraktujących zachowywać mają pod względem spraw w artykule niniejszym wzmiankowanych, jedynie powszechne ustawy i rozporządzenia krajowe stosowane do krajowców i obywateli narodu doznającego największej przychylności i nie będą zniewaleni do proszenia Władz krajowych o szczególne upoważnienie lub pozwolenie do wykonywania praw przyznanych im w artykule niniejszym

Fundacye, korporacye, stowarzyszenia i w ogóle wszystkie osoby prawne, istniejące w krajach jednej ze Stron kontraktujących, z wyjątkiem spółek handlowych i zakładów ubezpieczeń, nie mogą nabywać w krajach drugiej Strony nieruchomości ani przez darowiznę, ani przez kupno.

Artykuł II.

Obywatele każdej ze Stron kontraktujących wolni będą na obszarze drugiej Strony od wszelkiej

tout service militaire et de toute prestation militaire, ainsi que de toutes réquisitions extraordinaires qui seraient établies par suite de circonstances exceptionnelles. Sont toutefois exceptées les charges qui sont attachées à la possession à titre quelconque d'un bien-fonds, ainsi que les prestations et les réquisitions militaires auxquelles tous les nationaux peuvent être appelés à se soumettre comme propriétaires, fermiers ou locataires d'immeubles.

Ils seront dispensés également de toute fonction officielle obligatoire, judiciaire, administrative ou municipale quelconque.

Article III.

Les Parties contractantes s'engagent à régler les questions qui se rapportent à la navigation aussitôt que faire se pourra par la conclusion d'une convention spéciale.

De même on procédera à la conclusion d'une convention spéciale, visant à la protection des marques de fabriques et des modèles. Jusqu'à la signature de cette Convention les sujets des Parties contractantes seront traités réciproquement sur le pied de la nation la plus favorisée.

Le Gouvernement bulgare présentera au Sobranjé et tâchera de faire sanctionner dans le plus bref délai une loi sur les brevets d'invention conforme aux principes internationaux adoptés à cet égard.

Article IV.

Les négociants, fabricants et autres industriels qui prouvent, par l'exhibition d'une carte de légitimation industrielle délivrée par les autorités de leur pays, que, dans l'Etat où ils ont leur domicile, ils sont autorisés à exercer leur commerce ou industrie et qu'ils acquittent les taxes et impôts légaux, auront le droit, personnellement ou par des voyageurs à leur service, de faire des achats dans les territoires de l'autre Partie contractante, chez les négociants ou dans les locaux de vente publics, ou chez les personnes qui produisent ces marchandises. Ils pourront aussi prendre des commandes, même sur échantillons, chez les négociants ou autres personnes qui emploient dans leur industrie des marchandises du genre offert. Dans aucun cas ils ne seront astreints à acquitter pour cela une taxe spéciale.

Les industriels (voyageurs de commerce), munis d'une carte de légitimation industrielle, ont le droit d'avoir avec eux des échantillons, mais on des marchandises.

Les cartes de légitimation industrielle devront être délivrées conformément au modèle ci-annexé.

służby wojskowej i wszelkiego świadczenia wojskowego, jakoteż od wszelkich rekwizycji nadzwyczajnych, któreby zarządzane były w skutek stosunków wyjątkowych. Wyjęte są jednak od tego ciężary, wiążące się z opartem na jakimkolwiek tytule prawnym posiadaniem nieruchomości, jakoteż świadczenia i rekwizycje wojskowe, do których pociągani będą wszyscy krajowcy w przynocie posiadaczy, dzierżawców lub najemców nieruchomości.

Również wolni będą od wszelkiej przymusowej służby urzędowej, sądowej, administracyjnej lub municypalnej.

Artykuł III.

Strony kontraktujące zobowiązują się urządzić sprawy dotyczące się żeglugi jak będzie można najrychlej przez zawarcie osobnej umowy.

Również zawarta będzie osobna umowa co do ochrony znaków fabrycznych i wzorów. Aż do podpisania tej umowy postępować się będzie nawzajem z obywatelami Stron kontraktujących jak z obywatelami narodu doznającego największej przychylności.

Rząd bułgarski przedstawi Sobranium ustawę o patentach na wynalazki zgodną z zasadami międzynarodowymi pod tym względem przyjętą, i postara się, żeby w najbliższym czasie została sankcyonowana.

Artykuł IV.

Kupecy, fabrykanci i inni przemysłowcy, którzy okazaniem karty legitymacyjnej przemysłowej, wygotowanej przez Władze swego kraju rodzinnego, udowodnią, że w tem Państwie, w którym mają stałą siedzibę, są upoważnieni do trudnienia się handlem i przemysłem i opłacają ustawowe taksy i podatki, mają mieć prawo zakupowania towarów osobiście lub przez komisantów podróżujących w obszarze drugiej Strony kontraktującej, bądź u kupeców, bądź w otwartych miejscach sprzedaży albo u takich osób, które towary wyrabiają. Nadto będzie im wolno także na podstawie rozwożonych wzorów starać się o zamówienia u kupeców lub u innych osób, w których przemyśle towary tego rodzaju mogłyby być przydatne. W żadnym przypadku nie mają być zmuszani do opłacania od tego osobnego podatku.

Przemysłowcy (komisanci podróżujący), opatrzeni kartą legitymacyjną przemysłową, mają prawo wozić z sobą próbki, lecz nie mogą wozić towarów.

Karty przemysłowe wygotowywane być powinny według dołączonego wzoru.

Les Parties contractantes se feront réciproquement connaître quelles autorités sont compétentes pour délivrer les cartes de légitimation industrielle, et quelles prescriptions doivent être observées par les titulaires de ces cartes pour l'exercice de leur profession.

Les dispositions ci-dessus ne sont pas applicables aux industries ambulantes, au colportage et à la recherche de commandes chez des personnes, n'exerçant ni commerce ni industrie.

En ce qui concerne les formalités auxquelles les voyageurs de commerce sont ou seront soumis dans les territoires des Parties contractantes, les Autrichiens et les Hongrois en Bulgarie et les Bulgares dans la Monarchie austro-hongroise jouiront du traitement de la nation la plus favorisée.

Article V.

Les objets passibles d'un droit d'entrée, qui servent d'échantillons et qui sont importés dans le territoire douanier austro-hongrois par des fabricants, des marchands ou des voyageurs de commerce bulgares, et en Bulgarie par des fabricants, des marchands ou des voyageurs de commerce autrichiens ou hongrois seront, de part et d'autre, admis en franchise temporaire, moyennant les formalités de douane nécessaires pour en assurer la réexportation ou la réintégration en entrepôt. Ces formalités s'accompliront selon les lois ou règlements qui sont ou seront édictés dans les pays respectifs.

Article VI.

Les parties contractantes s'engagent à ne pas entraver le commerce réciproque par des prohibitions quelconques d'importation, d'exportation ou de transit.

Elles ne pourront faire d'exceptions à cette règle que:

- a) pour les monopoles d'Etat actuellement en vigueur ou qui pourraient être établis à l'avenir
- b) par égard à la police sanitaire et vétérinaire;
- c) dans des circonstances exceptionnelles par rapport aux provisions de guerre.

La réserve exprimée sous b) s'étend également aux mesures prohibitives prises dans le but d'empêcher, dans l'intérêt de l'agriculture, la propagation d'insectes ou d'autres organismes nuisibles.

Article VII.

Les marchandises de toute nature venant des territoires de l'une des Parties contractantes ou y allant seront réciproquement affranchies, dans les territoires de l'autre, de tout droit de transit et

Strony kontraktujące będą się nawzajem uwiadamiły, które Władze są upoważnione do wydawania kart legitymacyjnych przemysłowych i jakie przepisy mają posiadacze tych kart zachowywać w wykonywaniu tego przemysłu.

Postanowienia powyższe nie stosują się do przemysłu koczowniczego ani też do handlu obnosnego i do starających się o zamówienia u osób nie trudniących się handlem lub przemysłem.

Pod względem formalności wszelkiego rodzaju, którym komisanci podróżujący podlegają lub podlegać będą w obszarach Stron kontraktujących, postępować się będzie w Bulgarii z Austryakami i Węgrami a w monarchii austriacko-węgierskiej z Bulgarami tak samo jak z obywatelami narodu doznającego największej przychylności.

Artykuł V.

Towary podlegające cła przewozowemu, gdy służą za wzory i wprowadzone będą do obszaru cłowego austriacko-węgierskiego przez fabrykantów kupców lub komisantów podróżujących bulgarskich a do Bulgarii przez fabrykantów, kupców lub komisantów podróżujących austriackich lub węgierskich, będą na pewien czas wpuszczane z uwolnieniem od cła pod warunkiem dopełnienia formalności cłowych potrzebnych do zabezpieczenia ich wyprowadzenia napowrót lub złożenia w składzie tymczasowym. Formalności te dopełniane być mają według ustaw lub przepisów, które w odnośnych obszarach albo już istnieją albo będą później wydane

Artykuł VI.

Strony kontraktujące zobowiązują się nie ta mować wzajemnego handlu żadnymi zakazami co do przywozu, wywozu lub przewozu.

Wyjątki w tej mierze dozwolone są tylko:

- a) co do monopolów już istniejących, lub któreby w przyszłości zostały zaprowadzone;
- b) ze względów policyjno-zdrowotnych i weterynarskich;
- c) co do potrzeb wojennych w nadzwyczajnych okolicznościach.

Zastrzeżenie pod b) wzmiankowane rozciąga się na te środki ostrożności, które użyte będą dla zabezpieczenia rolnictwa od przenoszenia i roznoszenia szkodliwych owadów, tudzież innych organizmów szkodliwych.

Artykuł VII.

Towary wszelkiego rodzaju, z krajów jednej ze Stron kontraktujących wywożone lub przez te kraje wiezione, będą nawzajem uwalniane w krajach drugiej Strony od wszelkiego cła przewozowego.

de taxes de consommation de toute sorte, soit qu'elles transitent directement, soit que pendant le transit elles doivent être déchargées, déposées ou rechargées.

Article VIII.

Les marchandises d'origine ou de manufacture autrichienne ou hongroise, acquitteront, à leur entrée en Bulgarie, les droits fixés dans l'annexe A de la présente Convention.

Toute marchandise d'origine ou de manufacture autrichienne ou hongroise, sera traitée, à l'entrée en Bulgarie, sur le pied de la nation la plus favorisée.

Les marchandises d'origine ou de manufacture bulgare, seront traitées, à l'entrée dans le territoire douanier austro-hongrois, sur le pied de la nation la plus favorisée.

Si, par suite de lois ou de conventions conclues avec de tiers Etats, il était appliqué en Bulgarie à l'importation des marchandises un autre traitement douanier ou d'autres droits que ceux concertés en vertu de l'annexe A, l'importateur de marchandises autrichiennes ou hongroises aura le choix entre ce dernier traitement et ces droits, et ceux convenus dans l'annexe A.

Dans tous les cas l'importateur sera libre de choisir, d'après sa propre convenance, entre ces différents traitements et droits et n'en pourra être empêché ni directement ni indirectement.

L'annexe B contient les dispositions détaillées sur le procédé établi pour le traitement douanier des marchandises soumises à un droit ad valorem.

Article IX.

Chacune des Parties contractantes s'engage, non seulement quant au montant des droits et taxes accessoires à percevoir à l'entrée et à la sortie, mais aussi quant à la perception et à la garantie de ces droits et taxes accessoires, comme en général, quant au traitement douanier à l'importation, au transit et à l'exportation, à faire profiter les produits du sol et de l'industrie de l'autre Partie de toute faveur, immunité ou facilité qui serait déjà accordée ou qui pourrait être à l'avenir accordée à une tierce Puissance, de manière que toute faveur pareille sera étendue immédiatement, par ce fait même, et sans compensation, aux produits du sol et de l'industrie de l'autre Partie contractante.

Article X.

Les droits internes de production, de fabrication ou de consommation, qui grèvent ou grèveraient les produits du pays, soit pour le compte de

jakoteż od opłat akcyzowych wszelkiego rodzaju, bez względu czy przewożone są bezpośrednio, czy też będą podczas przewozu wyładowane, złożone na skład i znowu naładowane.

Artykuł VIII.

Towary pochodzące z Austrii i Węgier, lub tamże wyrobione, gdy zostaną przywiezione do Bułgarii, będą tam wpuszczane za opłatą ceł od wartości ustanowionych w załączce A do umowy niniejszej.

Z wszelkimi towarami z Austrii i Węgier pochodzącymi, lub tamże wyrobionymi, gdy zostaną przywiezione do Bułgarii, postępować się będzie, jak z towarami narodu największej życzliwości doznającego.

Z wszelkimi towarami z Bułgarii pochodzącymi lub tamże wyrobionymi, gdy zostaną przywiezione do obszaru cłowego austriacko-węgierskiego postępować się będzie jak z towarami narodu największej życzliwości doznającego.

Gdyby w Bułgarii na zasadzie ustaw lub umów zawartych z trzecimi państwami stosowane było do towarów wprowadzanych odmienne postępowanie lub pobierane były cła odmienne od umówionych, które w załączce A są podane, wprowadziciel towarów austriackich lub węgierskich będzie mógł wybrać albo to ostatnie postępowanie cłowe i stopy cła albo umówione, w załączce A podane.

W każdym przypadku wprowadziciel może wybierać pomiędzy tymi rozmaitymi sposobami postępowania cłowego według własnego upodobania i ani pośrednio ani bezpośrednio nie mogą mu być czynione przeszkody w wykonywaniu tego prawa.

Postanowienia szczegółowe co do pobierania cła podług wartości towarów, podaje załączka B.

Artykuł IX.

Strony kontraktujące przyjmują zobowiązanie że nie tylko we względzie wymiaru ceł i należności pobocznych od towarów przywożonych i wywożonych, lecz także we względzie poboru i zabezpieczenia tychże, jak i w ogóle we względzie postępowania z towarami przywożenymi, wywożenymi i przewożenymi przypuszczać będą ziemięplody i wyroby przemysłowe drugiej Strony do korzystania z wszelkich ulg, ułatwień lub uwolnień, które jedna z nich trzeciemu mocarstwu zapewniła lub zapewni w przyszłości; tak, że wszelka taka ulga rozciągnięta będzie *ipso facto* odrazu i bez wzajemnego świadectwa na towary drugiej Strony.

Artykuł X.

Podatki wewnętrzne, w obszarze jednej ze Stron kontraktujących na rachunek Państwa, gmin lub korporacji pobierane lub w przyszłości pobie-

l'Etat, soit pour le compte des administrations municipales ou corporations, ne pourront frapper, sous aucun prétexte, d'un taux plus élevé ni d'une manière plus onéreuse les produits similaires provenant des territoires de l'autre Partie contractante.

Article XI.

Les marchandises d'origine et de manufacture bulgare étant traitées dans la Monarchie austro-hongroise, quant à l'acquittement des droits et taxes accessoires, d'après les dispositions en vigueur à l'égard de la nation la plus favorisée, les marchandises d'origine et de manufacture autrichienne ou hongroise ne seront également soumises en Bulgarie à aucun droit additionnel de douane, local ou de tout autre genre, à des taxes accessoires nouvelles ou supérieures à celles qui existent actuellement à l'égard des nations les plus favorisées, savoir:

1° Le droit de plombage, à savoir:

- a) 30 centimes pour chaque grand plomb, la ficelle y comprise; et
- b) 5 centimes pour chaque petit plomb ou cachet, la ficelle y comprise.

2° Il est perçu une taxe de 10 centimes pour chaque exemplaire des imprimés suivants, fournis par la douane:

- a) manifeste ou extrait de manifeste;
- b) déclarations en douane;
- c) feuilles délivrées pour les marchandises transportées d'un port bulgare dans un autre port bulgare;
- d) feuilles de transit;
- e) feuilles de transport délivrées par le bureau de douane d'entrée pour les marchandises devant être dédouanées par un autre bureau de douane.

3° Une taxe de 5 centimes est perçue pour chaque exemplaire de quittance imprimée, délivré par la douane.

Il est également perçu une taxe de 5 centimes pour tous les autres imprimés fournis par la douane.

4° Le droit de timbre est perçu conformément à la loi sur le timbre en vigueur.

5° La taxe pour l'inspection des bestiaux; les taxes (beglik) sur les moutons.

6° Le droit de quaiage, conformément à la circulaire du $\frac{15}{8}$ avril 1885.

7° Les droits de magasinage sont perçus conformément à l'article 64 de la loi des douanes.

8° Droit de statistique:

- a) 10 centimes par colis à l'exception des envois postaux;

rać się mające od wyprodukowania wyrobu lub konsumcyi jakiegoś przedmiotu, nie mogą być pod żadnym pozorem dla wyrobów drugiej Strony większe lub uciążliwsze, aniżeli dla takich samych wyrobów własnego kraju.

Artykuł XI.

Jak w monarchii austryacko węgierskiej pobierane będą od towarów pochodzenia bułgarskiego cła i należności poboczne według tych samych postanowień, które stosowane są do narodu największej przychylności doznającego, tak też towary austryackiego lub węgierskiego pochodzenia nie będą obciążane w Bułgarii żadnymi dodatkami do ceł, miejscowymi lub jakimkolwiek innymi, żadnymi taksami pobocznymi nowymi lub wyższymi od tych, które zaprowadzone są obecnie dla narodu największej przychylności doznającego; te są:

1. Opłata od plomb, jakoto:

- a) 30 centymów od każdej wielkiej plomby łącznie ze sznurem; i
- b) 5 centymów od każdej malej plomby lub pieczęci łącznie ze sznurem.

2. Pobierana będzie opłata po 10 centymów od każdego egzemplarza następujących druków, których dostać można na komorze:

- a) spisów towarów lub wyciągów z nich;
- b) deklaracji cłowych;
- c) listów przewodnich co do towarów wiezionych z portu bułgarskiego do innego portu bułgarskiego;
- d) listów przewozowych;
- e) ceduł transportowych wygotowywanych przez komorę wchodową co do tych towarów, które inna komora poddać ma ocenie.

3. Taksa w kwocie 5 centymów pobierana będzie od każdego egzemplarza kwilów drukowanych, przez komorę wygotowanych.

Podobnie pobierana będzie taksa w kwocie 5 centymów od wszelkich innych druków przez c. k. komorę wydanych.

4. Opłata stęplowa, która pobierana będzie według obowiązującej ustawy stęplowej.

5. Opłata za oględziny bydła; opłata (*beglik*) od owiec.

6. Opłata od ładowania w wymiarze przepisany z dnia $\frac{15}{8}$ kwietnia 1885.

7. Składowe stosownie do artykułu ustawy cłowej.

8. Opłata statystyczna w kwocie:

- a) 10 centymów od każdego pakunku z wyjątkiem posyłek pocztowych;

- b) 15 centimes les 1000 kg des marchandises chargées en vrac;
c) 10 centimes par tête de bétail.

Le droit de statistique est perçu tant à l'importation qu'à l'exportation.

Il est entendu que les taxes accessoires ne peuvent être perçues qu'en tant que les services auxquels ces taxes sont affectées ont été rendus effectivement et conformément aux prescriptions et lois douanières.

Il demeure en outre convenu que toute diminution de ces taxes additionnelles ou accessoires qui serait accordée aux marchandises d'un tiers Etat sera également appliquée sans délai aux articles similaires d'origine autrichienne ou hongroise.

Article XII.

En ce qui concerne les modes de transport, les frais, les facilités et autres avantages y afférents, le Gouvernement bulgare s'engage à traiter les marchandises, produits du sol et de l'industrie de la Monarchie austro-hongroise, transportés par voie ferrée dans la Bulgarie, exactement de la même manière que les marchandises de la nation la plus favorisée ou les marchandises indigènes.

Article XIII.

Sans préjudice des arrangements spéciaux sur le traitement douanier du trafic sur les chemins de fer, il est convenu que les marchandises qui sont soumises sur les territoires de l'une des Parties contractantes au traitement de l'acquit-à-caution et qui, pour cette même raison ou pour une autre, y ont déjà été mises sous scellés, ne seront point déballées dans les territoires de l'autre Partie, et les scellés et plombs trouvés intacts ne seront pas remplacés pourvu que l'on ait satisfait aux exigences du contrôle.

Article XIV.

La Bulgarie aura le droit de nommer des agents commerciaux dans toutes les places autrichiennes et hongroises qui ont une importance pour son commerce.

Le droit de nommer des fonctionnaires consulaires en Bulgarie, exercé jusqu'à présent par l'Autriche-Hongrie, reste maintenu.

Article XV.

La présente Convention s'étend aussi aux pays ou territoires unis, actuellement ou à l'avenir, par une union douanière à l'une des Parties contractantes.

- b) 15 centymów od każdych 1000 kg towarów ładowanych bez opakowania;
c) 10 centymów od każdej sztuki bydła.

Oplata statystyczna pobierana będzie tak od towarów wprowadzanych jak i do wyprowadzanych

Rozumie się samo przez się, że opłaty poboczne mogą być pobierane tylko wtedy i o tyle, o ile świadczenia, za które mają być płacone, zostały rzeczywiście a to na zasadzie przepisów cłowych lub usław wykonane.

Zresztą zgodzono się, że gdyby te opłaty dodatkowe lub poboczne zmniejszone zostały co do towarów trzeciego państwa, zmniejszenie to stosowane być ma bezwzględnie do takich samych towarów austriackiego lub węgierskiego pochodzenia.

Artykuł XII.

Co się tyczy sposobów przewozu, kosztów ulatwień i innych z tem łączących się korzyści, Rząd bułgarski zobowiązuje się postępować z towarami, ziemiopłodami i płodami przemysłu monarchii austriacko-węgierskiej przewożonemi w Bułgarii koleją żelazną ściśle w taki sam sposób, jak z towarami narodu doznającego największej przychylności lub z krajowemi.

Artykuł XIII.

Niezależnie od osobnych umów, tyczących się postępowania cłowego w obrocie kolejowym, stanowi się, że towary, które w obszarze jednej ze Stron kontraktujących, poddawane są postępowaniu mającemu na celu zabezpieczenie cła, i z tej lub innej przyczyny już w drugim obszarze zostały opieczętowane i oplombowane, nie będą rozpakowywane; pieczęci zaś i plomby nienaruszone nie będą zastępowane innemi, byle się stało zadosyć wszelkim innym wymaganiam kontroli.

Artykuł XIV.

Bulgaria będzie miała prawo ustanawiania agentów handlowych we wszystkich tych miejscach monarchii austriacko-węgierskiej, które dla jej handlu mają znaczenie.

Prawo mianowania funkcyjaryuszów konsulowskich, jakie monarchia austriacko-węgierska dotychczas wykonywa w Bułgarii, zachowuje się w swojej mocy.

Artykuł XV.

Umowa niniejsza rozciąga się także na te kraje i obszary, które są lub w przyszłości będą związkiem cłowym połączone z jedną ze Stron kontraktujących.

Article XVI.

La présente Convention entrera en vigueur 8 jours après l'échange des ratifications qui aura lieu au plus tard le $\frac{13 \text{ mai}}{1^{\text{er}} \text{ mai}}$ 1897; elle restera exécutoire jusqu'au $\frac{31 \text{ décembre}}{18 \text{ décembre}}$ 1903.

Dans le cas où aucune des Parties contractantes n'aurait notifié, douze mois avant la fin de ladite période, son intention d'en faire cesser les effets, ladite Convention demeurera obligatoire jusqu'à l'expiration d'un an à partir du jour où l'une ou l'autre des Parties contractantes l'aura dénoncée.

Les Parties contractantes se réservent la faculté d'introduire dans la présente Convention d'un commun accord toutes modifications qui ne seraient pas en opposition avec son esprit et ses principes et dont l'utilité serait démontrée par expérience.

Article XVII.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont signé la Convention et l'ont revêtue du cachet de leurs armes.

Fait, à Vienne, en double expédition, le $\frac{21 \text{ décembre}}{9 \text{ décembre}}$ mil huit cent quatre-vingt-seize.

(L. S.) **Gołuchowski**
m. p.

(L. S.) **Dr. Stancioff**
m. p.

(L. S.) **C. Séraphimoff**
m. p.

Artykuł XVI.

Umowa niniejsza wejdzie w wykonanie w ośmiu dni po wymianie ratyfikacji, która nastąpić ma najpóźniej $\frac{13. \text{ maja}}{1. \text{ maja}}$ 1897 i obowiązywać będzie aż do $\frac{31. \text{ grudnia}}{18. \text{ grudnia}}$ 1903.

Gdyby żadna ze Stron kontraktujących nie oświadczyła na dwanaście miesięcy przed upływem rzeczzonego terminu, że ma zamiar zawiesić skuteczność traktatu, tenże zatrzyma moc obowiązującą aż dopóki nie upłynie rok od dnia, w którym jedna lub druga ze Stron rokujących go wypowie.

Strony kontraktujące zastrzegają sobie uczynienie w umowie niniejszej za wspólną zgodą wszelkiej zmiany, która by nie sprzeciwiała się jej duchowi i zasadom, a której użyteczność byłaby doświadczaniem stwierdzona.

Artykuł XVII.

W dowód czego Pełnomocnicy obu Stron podpisali umowę niniejszą i wycisnęli na niej swoje pieczęci.

Spisano w Wiedniu w dwóch wygotowaniach dnia $\frac{21. \text{ grudnia}}{9. \text{ grudnia}}$ 1896.

(L. S.) **Gołuchowski**
r. w.

(L. S.) **Dr. Stancioff**
r. w.

(L. S.) **C. Serafimoff**
r. w.

Modèle.**Carte de légitimation pour Voyageurs de commerce.**

Pour l'année. . . .

No. de la carte. . . .

(Armoiries.)

Valable dans la Monarchie austro-hongroise et en Bulgarie.

Porteur.

(Prénom et nom de famille.)

Fait à le (jour, mois, année).

(Sceau.)

(Autorité compétente.)

Signature.

Il est certifié que le porteur de la présente carte
 { possède un (désignation de la fabrique ou du commerce) à sous la
 { raison
 { est employé, comme voyageur de commerce, dans la maison
 { à qui y possède un (désignation de la fabrique ou du commerce).

Le porteur de la présente carte désirant rechercher des commandes et faire des achats pour le
 compte de sa maison, ainsi que $\frac{\text{de la maison suivante}}{\text{des maisons suivantes}}$ (désignation de la fabrique ou du commerce)
 à, il est certifié, en outre, que $\frac{\text{ladite maison est tenue}}{\text{lesdites maisons sont tenues}}$ d'acquiescer
 dans ce pays-ci les impôts légaux pour l'exercice de $\frac{\text{son}}{\text{leur}}$ commerce (industrie).

Signalement du porteur:

Signes particuliers:

Age:

Taille:

Cheveux:

Signature.

Avis.

Le porteur de la présente carte ne pourra rechercher des commandes ou faire des achats
 autrement qu'en voyageant et pour le compte $\frac{\text{de la maison susmentionnée.}}{\text{des maisons susmentionnées.}}$ Il pourra avoir avec lui
 des échantillons, mais point de marchandises. Il se conformera, d'ailleurs, aux dispositions en vigueur
 dans chaque Etat.

Nota. Là où le modèle ci-dessus contient un double texte, le formulaire à employer pour l'expédition des
 cartes présentera l'espace nécessaire pour y insérer l'un ou l'autre des textes, suivant les circonstances du cas
 particulier.

Wzór.

Karta legitymacyjna przemysłowa dla kupców podróżujących.

Na rok

Nr. karty

(Herb.)

Ważna w monarchii austriacko-węgierskiej i w Bułgarii.

Posiadacz:

(Imię i nazwisko)

(Nazwa miejsca), dnia (dzień, miesiąc, rok)

(Pieczęć)

(Władza)

Podpis.

Potwierdza się niniejszem, że posiadacz tej karty ma (oznaczenie fabryki lub handlu) w pod firmą pełni służbę komisanta handlowego firmy w, która także posiada (oznaczenie fabryki lub handlu).

Nadto, ponieważ posiadacz zamierza starać się o zamówienia towarów i czynić zakupy towarów na rachunek tej firmy, jakoteż następują $\frac{\text{cej firmy}}{\text{cych firm}}$ (oznaczenie fabryki lub handlu) w potwierdza się, że od wykonywania przemysłu przerzeczono $\frac{\text{nej firmy}}{\text{nych firm}}$ w kraju tutejszym podatki ustawami przepisane mają być opłacane.

Opis osoby posiadacza:

Wiek:

Wzrost:

Włosy:

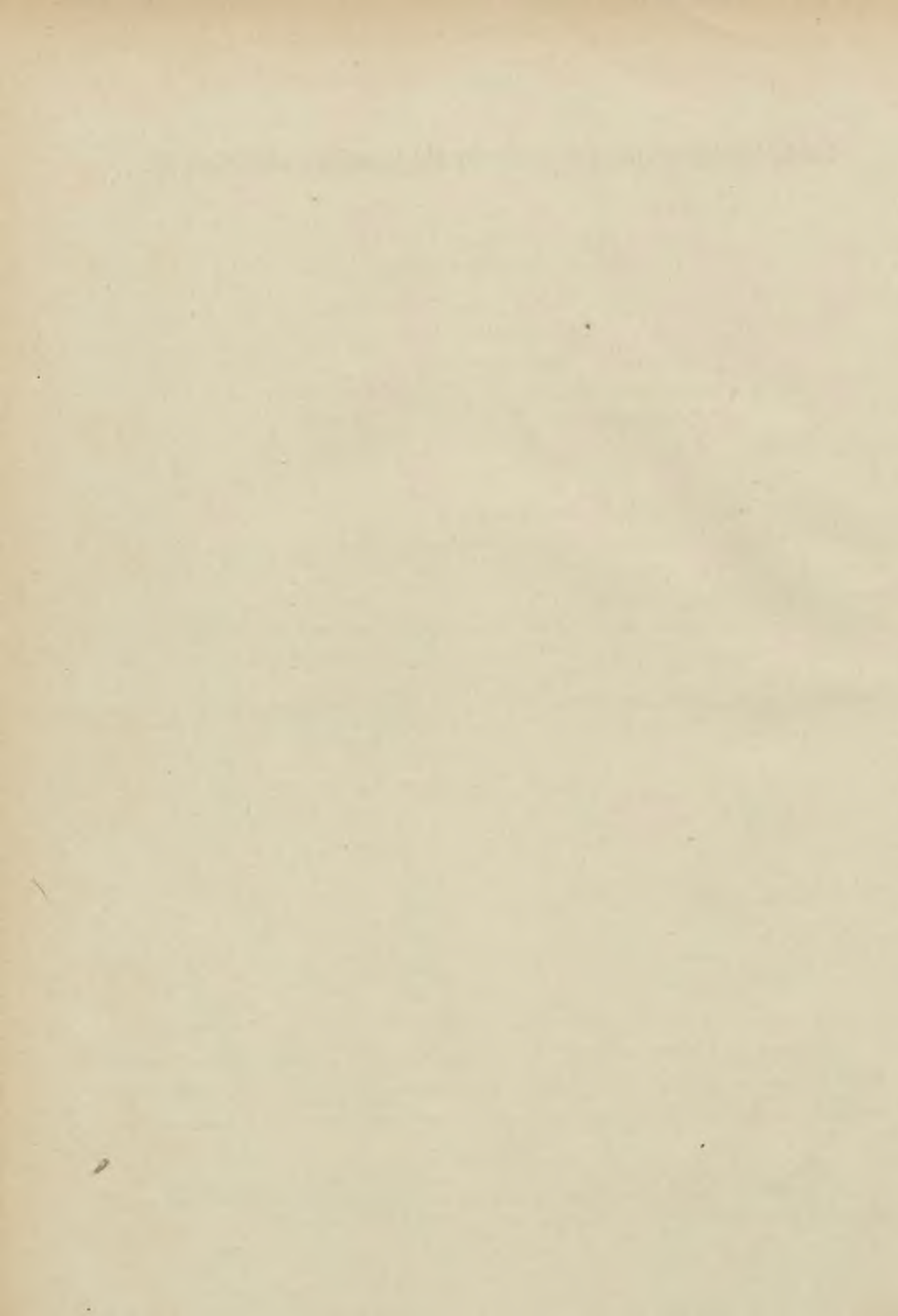
Znaki szczególne:

Podpis.

Przestroga.

Posiadacz tej karty upoważniony jest do starania się o zamówienia na towary i czynienia zakupów towarów wyłącznie na objazdach i wyłącznie na rachunek przerzeczono $\frac{\text{nej firmy}}{\text{nych firm}}$. Wolno mu wozić z sobą tylko próbki towarów nie zaś towary. Nadto winien zachowywać przepisy w każdym państwie obowiązujące.

Uwaga: W tych miejscach, gdzie wiersze są podwójne, wypełnia się we wzorze, w którym znajdują się powinno miejsce do tego odpowiednie, wiersz górny lub dolny stosownie do okoliczności przypadku.

Annexe A.

Droits d'entrée en Bulgarie.

Dénomination des marchandises.

- Droits d'entrée.
1. Sucre non raffiné, raffiné, candis; sucreries: dragées, bonbons, lokoum, halwa, pekmez (jus de raisins cuits) et fruits glacés avec sucre . . . ad val. 20°/o.
 2. Boissons spiritueuses: alcool, eau-de-vie de raisins et de prunes, arak, rhum, cognac, liqueurs et autres eaux-de-vie de toute sorte 18°/o.
d'après une estimation spéciale appliquée également à toutes les provenances
 3. Bougies et savons ordinaires (savons de lessive) ad val. 18°/o.
 4. Cuirs de toute sorte ad val. 16°/o.
 5. Articles de cuir ad val. 16°/o.
 6. Cordes et articles de corderie de toute sorte à l'exception des ficelles ad val 25°/o.
 7. Chaussures de toute sorte avec semelles de cuir les 100 kg nets 280 frs.
 8. Vêtements confectionnés dont la matière dominante à la superficie consiste en tissu de laine pure ou mélangée les 100 kg nets 300 frs.
 9. Draps et étoffes en laine, le mètre carré pesant plus de 400 grammes ad val. 18°/o.
 10. Verres à vitres ad val. 20°/o.
 11. Verreries en général ad val. 12°/o.
 12. Porcelaines et faïences ad val. 12°/o.
 13. Articles de mercerie, de quincaillerie et de broserie ad val. 12°/o.

Observation. Rentrent ici les marchandises mentionnées sous les Nos. 413, 414, 517, 531, 534—537 inclusivement. 741—760 inclusivement de la statistique bulgare de l'année 1894, y compris les boutons et les peignes de toute sorte. Il est cependant entendu que les articles de vraie bijouterie c'est à dire les articles en or et les articles en

Załączka A.

Cła od przywozu do Bulgarii.

Oznaczenie towarów.

1. Cukier nie rafinowany, rafinowany, kandyz; towary cukrowe: draganty, cukierki, lokum, halwa, pekmez (sok z winogron gotowanych) i owoce kandyzowane od wartości 20°/o.
Cła wchodowe.
 2. Napoje wysokokowe pędzone: alkohol, gorzalka z winogron i śliwowa, arak, rum, koniak, likwory i inne gorzalki wszelkiego rodzaju 18°/o.
według osobnego oszacowania stosowanego jednako do wszystkich towarów wprowadzanych.
 3. Świece i mydła ordynarne (do prania) od wartości 18°/o.
 4. Skóry wszelkiego rodzaju od wartości 16°/o.
 5. Towary skórzane od wartości 16°/o.
 6. Powrozy i towary powroźnicze wszelkiego rodzaju z wyjątkiem szpagatu od wartości 25°/o.
 7. Obuwie wszelkiego rodzaju z podeszwami skózanymi . 100 kg netto 280 fr
 8. Odzież gotowa, której przeważającym materiałem zewnętrznym są tkaniny z wełny czystej lub mięszanej 100 kg netto 300 fr.
- Uwaga. Z obuwiem i odzieżą gotową, o ile przedmioty te nie dadzą się zaliczyć do numerów 7 i 8, tudzież z bielizną wszelkiego rodzaju, kapelusami i rozmaitemi ubiorami do bezpośredniego użytku postępować się będzie według Nru. 22.
9. Sukna i materye wełniane, których metr kwadratowy waży więcej jak 400 gramów od wartości 18°/o.
 10. Szkło okienne od wartości 20°/o.
 11. Towary szklane wszelkiego rodzaju od wartości 12°/o.
 12. Towary porcelanowe i fajansowe od wartości 12°/o.
 13. Towary galanteryjne, kramarszczyzna i towary szczołkarskie . od wartości 12°/o.

Uwaga. Tu należą towary wymienione pod numerami 413, 414, 517, 531, 534 aż do 537 włącznie, tudzież 741 aż do 760 włącznie statystyki bulgarskiej z roku 1894, tudzież guziki i grzebienie wszelkiego rodzaju. Natomiast wyłączają się z tej kategorii klejnoty prawdziwe, to jest przedmioty

pierres précieuses, même en combinaison avec des métaux sont exclus de cette catégorie.

14. Fils de lin ad val. 10°/_o.
 15. Tissus de lin ad val. 10°/_o.
 16. Farine de blé ad val. 10°/_o.
 17. Bois à brûler, bois de construction, bois sciés (y compris les planches sciées) et douves ad val. 8°/_o.
 18. Eaux minérales ad val. 10°/_o.
 19. Machines et instruments agricoles, ustensiles de toute sorte pour arts et métiers, poêles et fourneaux pour l'industrie, ateliers, fabriques etc. ad val. 8°/_o.
 20. Ouvrages ordinaires en fonte non polis, non vernis, non peints . . . ad val. 10°/_o.
 21. Vis ad val. 8°/_o.
 22. Tous les autres articles non spécialement dénommés ad val. 14°/_o.

złote i przedmioty z kamieni szlachetnych także w połączeniu z metalami.

14. Przędze lniane od wartości 10°/_o.
 15. Tkaniny lniane od wartości 10°/_o.
 16. Mąka od wartości 10°/_o.
 17. Drzewo opałowe, budulcowe, towary tkackie (także deski piłowane) i klepki beczkowe od wartości 8°/_o.
 18. Wody mineralne od wartości 10°/_o.
 19. Machiny i narzędzia rolnicze, narzędzia wszelkiego rodzaju, do sztuk i rzemiosł, piece i ogniska do przemysłu, warsztaty, fabryki itd. od wartości 8°/_o.
 20. Pospolite towary żelazne lane, nie polerowane, nie pokostowane, nie malowane od wartości 10°/_o.
 21. Śruby od wartości 8°/_o.
 22. Wszelkie inne przedmioty szczegółowo nie wymienione od wartości 14°/_o.

Annexe B.**Dispositions spéciales concernant la perception des droits ad valorem des marchandises importées en Bulgarie.¹⁾****Article 1.**

L'importateur est tenu d'indiquer par écrit dans la déclaration la valeur et la dénomination commerciale de la marchandise importée.

Les droits ad valorem seront calculés sur la valeur déclarée qui se constituera du prix réel de vente des marchandises au lieu d'origine ou d'expédition, des frais de transport jusqu'à la frontière et des frais d'emballage, d'assurance et de commission réellement occasionnés jusqu'au lieu de destination.

L'importateur devra joindre à sa déclaration la facture de vente et la lettre de voiture ou le connaissance.

La valeur de la marchandise sera portée sur la déclaration en levs (francs) et fractions. Si le prix et les frais d'emballage sont indiqués dans la facture en florins v. a., ils seront pour le traitement douanier, réduits en francs d'après le cours du florin v. a. en francs, publié par la banque nationale de Sophia. Les frais de transport, d'assurance et de commission seront réduits sur la même base.

Article 2.

La visite douanière des marchandises aura lieu dans les 48 heures qui suivent la déclaration.

La douane ne pourra refuser de calculer le droit d'entrée d'après la valeur déclarée par l'importateur que dans le cas où, par suite d'une appréciation rigoureuse de la qualité et de la nature des marchandises présentées, elle a des doutes fondés sur l'exactitude de la valeur.

Si la douane, en conformité de cette disposition, juge que la valeur déclarée est inférieure à la valeur réelle, elle a, dans les 24 heures après la visite douanière, le droit d'augmenter la valeur déclarée.

¹⁾ Ces dispositions ne s'appliquent pas aux boissons spiritueuses dénommées au No. 2 de l'annexe A.

Załączka B.**Postanowienia szczególne, dotyczące się poboru ceł od wartości towarów do Bulgaryi wprowadzanych.¹⁾****Artykuł 1.**

Wprowadzający winien piśmiennie podać w deklaracji wartość i nazwę handlową wprowadzanego towaru.

Cła obliczane będą podług wartości deklarowanej, która składa się z rzeczywistej ceny sprzedaży towarów w miejscu pochodzenia lub wysłania kosztów transportu aż do granicy i kosztów poniesionych rzeczywiście aż do nadejścia do miejsca przeznaczenia na opakowanie, ubezpieczenie i komis

Wprowadzający winien do deklaracji swojej dołączyć fakturę sprzedaży, tudzież list przewozowy lub kartę ładunkową.

Wartość towaru podać należy w deklaracji w lewach (frankach) i ulankach lew. Jeżeli cena i koszt opakowania podane są w fakturze w złotych waluty austriackiej, kwoty te zamienić należy do opłaty cła na franki, podług ogłoszonego przez bank narodowy w Zofii, kursu złotego austriackiego. Według tegoż kursu przeliczyć należy także koszt transportu, ubezpieczenia i komisu.

Artykuł 2.

Oględziny towarów na komorze odbyć się mają w przeciągu 48 godzin po oddaniu deklaracji.

Obliczenia cła wchodowego według wartości deklarowanej przez wprowadzającego może komora odmówić tylko w tym razie, jeżeli po sumiennem zbadaniu jakości i rodzaju okazanych towarów, powstanie uzasadniona wątpliwość co do rzetelności podanej wartości.

Jeżeli komora w myśl niniejszego postanowienia uzna, że wartość deklarowana jest mniejsza od rzeczywistej, ma prawo w przeciągu 24 godzin po wykonaniu oględzin celniczych podwyższyć deklarowaną wartość.

¹⁾ Postanowienia te nie odnoszą się do napojów wysokowych w załączce A pod Nr. 2.

Si l'importateur ne consent pas à cette augmentation, la douane aura le droit d'exercer la préemption ou de recourir à l'expertise.

En cas de préemption la douane aura à payer à l'importateur dans un délai de 15 jours la valeur déclarée, augmentée de 5 pour cent; il est entendu qu'il ne sera perçu ni le droit d'entrée ni une taxe quelconque.

Dans le cas d'une expertise laquelle aura lieu dans un terme de 15 jours, la douane sera tenue de remettre à la libre disposition de l'importateur, s'il le demande, la marchandise, en retenant des échantillons, à condition toutefois que l'importateur fournisse caution suffisante à garantir le droit d'entrée, les taxes additionnelles et les suppléments dudit droit qui pourraient résulter de l'expertise; l'importateur aura la faculté de présenter aux experts, à titre de renseignement, un certificat délivré par la chambre de commerce et d'industrie compétente sur le prix réel de la marchandise introduite.

Article 3.

Le droit de préemption de la douane est déchu dès que l'expertise est demandée.

Si l'expertise constate que la valeur de la marchandise ne dépasse pas de plus de 10 pour cent celle qui a été déclarée par l'importateur, le droit d'entrée sera perçu sur la valeur déterminée par les experts.

Si la valeur déterminée par les experts dépasse de 10 pour cent celle qui a été déclarée, le déclarant sera passible d'une amende qui sera fixée par le Ministre des Finances et qui pourra s'élever jusqu'au décuple des droits fraudés.

Il a été constaté que sous l'expression „droits fraudés“ sera comprise la différence entre les droits calculés sur la valeur déclarée et les droits calculés sur la valeur fixée par les experts.

Les frais d'expertise seront supportés à moitié par l'importateur et la douane, si la valeur déterminée par l'expertise n'excède pas de plus de 5 pour cent la valeur déclarée; dans les autres cas ils seront supportés par la partie succombante.

Aussitôt que le droit, les taxes additionnelles et l'amende résultant éventuellement de l'expertise auront été perçus par la douane, la marchandise sera délivrée à l'importateur, ou le reste du montant du cautionnement lui sera rendu sans délai, si la marchandise avait déjà été retirée.

Jeżeli wprowadzający nie zgodzi się na to podwyższenie, komora upoważniona jest wykonać prawo pierwokupu lub zażądać sądu polubownego.

W razie wykonania prawa pierwokupu, komora wypłaci wprowadzającemu w terminie czternastodniowym wartość deklarowaną o pięć procentów podwyższoną; w przypadku tym nie opłaca się cła wchodowego i żadnej innej należności.

W razie zwołania sądu polubownego, co nastąpić ma w przeciągu dni czternastu, komora winna towar wydać wprowadzającemu, jeżeli tego żąda, do swobodnego rozrzadzania z zatrzymaniem próbek towaru i pod warunkiem odpowiedniego zabezpieczenia cła wchodowego, należności pobocznych i dodatków do cła, gdyby z powodu zwołania sądu polubownego miały być płacone; wprowadzającemu służy prawo okazania sędziom polubownym dla ich poświadomienia certyfikatu wydanego przez właściwą izbę handlowo-przemysłową co do ceny rzeczywistej wprowadzanego towaru.

Artykuł 3.

Prawo pierwokupu, służące komorze ustaje, jak tylko sędziowie polubowni zostaną wezwani.

Jeżeli sędziowie polubowni orzekną, że wartość towaru przewyższa wartość przez wprowadzającego deklarowaną najwięcej o 10 od sta, cło wchodowe ściągnięte będzie podług wartości przez biegłych oznaczonej.

Jeżeli wartość oznaczona przez sędziów przenosi o więcej niż 10 procent wartość deklarowaną, deklarujący podpada karze pieniężnej, którą Minister skarbu wyznaczy, a która wynosić może aż do dziesiętej krotności opłaty cłowej zdefraudowanej.

Przez wyrażenie „zdefraudowana opłata cłowa“ rozumie się różnicę między opłatą cłową obliczoną według wartości deklarowanej, a opłatą cłową obliczoną według wartości stwierdzonej przez biegłych.

Koszta ocenienia wartości przez sąd polubowny ponosi deklarujący i komora w równych częściach jeżeli wartość przez sąd podana przewyższa deklarowaną o więcej niż 5 od sta; w przeciwnym razie ponosi je strona przegrywająca.

Jak tylko opłata cłowa, należności poboczne a według okoliczności i grzywna z wezwania biegłych wynika zostaną ściągnięte, należy wydać towar wprowadzającemu, lub jeżeli tenże już go odebrał, zwrócić mu niezwłocznie resztę zabezpieczenia.

Article 4.

En cas d'expertise le chef de la douane et l'importateur nommeront chacun un expert dans les huit jours qui suivent la demande de l'expertise. En cas de partage de voix ou, si l'importateur le requiert, au moment même de la constitution de l'arbitrage, les experts choisiront dans un délai de 8 jours un tiers arbitre. S'il y a désaccord entre eux, le tiers arbitre sera nommé par le président du tribunal de département compétent ou, aux endroits où il n'existe pas de tribunal de département, par le juge local (Mirowii sadia) compétent.

La décision arbitrale devra être rendue dans les 5 jours qui suivront la nomination des arbitres.

Article 5.

En cas de non-paiement des droits d'entrée, des droits supplémentaires, de l'amende et des frais, au plus tard endéans les cinq jours de la notification de la décision des experts les marchandises, sauf le cas prévu par le dernier alinéa de l'article 2 concernant la délivrance de la marchandise contre cautionnement, pourront être vendues par la douane.

Le produit de la vente ou le cautionnement, après déduction des droits d'entrée, des droits supplémentaires, de l'amende et des frais, sera tenu à la disposition de l'ayant droit, en cas de vente, pendant une année à partir du jour de la vente, en cas de cautionnement, pendant une année à partir du jour de la notification de la décision définitive.

Si la somme disponible n'est pas réclamée dans le délai fixé, elle restera définitivement acquise au Trésor.

En vertu des ordres de Sa Majesté l'Empereur et Roi, le soussigné, Ministre de la Maison Impériale et Royale et des affaires étrangères, ratifie le contenu de la Convention de commerce conclue entre la Monarchie austro-hongroise et la Principauté de Bulgarie à Vienne, le 21 (9) Décembre 1896 et déclare que les stipulations de cette convention seront fidèlement observées et exécutées dans toute leur teneur.

En foi de quoi le soussigné a signé le présent document de sa propre main et lui a fait apposer le sceau du Ministère Impérial et Royal des affaires étrangères.

Fait à Vienne, le 13 Mai 1897.

Artykuł 4.

Gdy sąd polubowny ma być wezwany, przelozony komory, tudzież wprowadzający, w ciągu dni ośmiu po zarządaniu wezwania sądu polubownego, wybierają po jednym sędzi polubownym. W razie równości głosów lub na żądanie wprowadzającego, zaraz przy tworzeniu sądu polubownego dwaj biegli wybrać mają trzeciego na rozjemcę. Jeżeli co do wyboru rozjemcy nie mogą się zgodzić, zamianuje go prezes właściwego Sądu departamentowego, lub gdzieby takiego nie było, wójt dotyczącej gminy (Mirowii sadia).

Wyrok sądu polubownego wydany być powinien w ciągu najbliższych dni ośmiu po zamianowaniu sędziów polubownych.

Artykuł 5.

Jeżeli należności cłowe, dodatki do cel, grzywny i wszelkie inne koszta nie będą zapłacone najpóźniej w przeciągu dni pięciu po uwiadomieniu strony o decyzji sądu polubownego, komora może towary sprzedać, wyjąwszy przewidziany w artykule 2 przypadek wydania towaru za zabezpieczeniem.

Suma przez sprzedaż uzyskana lub suma zabezpieczenia, po strąceniu należności cłowych dodatków, grzywn i wszelkich innych kosztów będzie trzymana w pogotowiu do dyspozycji uprawnionego, a mianowicie w razie sprzedaży przez rok, licząc od dnia sprzedaży a w razie zabezpieczenia przez rok, licząc od dnia doręczenia decyzji ostatecznej.

Kwota trzymana do dyspozycji, gdyby jej nie reklamowano w ciągu oznaczonego czasu, przepada stanowczo na rzecz skarbu państwa.

Gołuchowski m. p.

Protocole final.

Au moment de procéder à la signature de la Convention de commerce conclue à la date de ce jour entre l'Autriche-Hongrie et la Bulgarie, les Plénipotentiaires soussignés ont fait les réserves et déclarations suivantes qui auront à former partie intégrante de la Convention même:

Ad article I de la Convention.

1. Les dispositions de l'article I relatives à l'établissement et l'exercice des professions ne seront pas appliquées:

- a) dans la Monarchie austro-hongroise aux pharmaciens, aux courtiers, au colportage, au commerce et aux professions exercés exclusivement en ambulant;
- b) en Bulgarie aux cabaretiers de village, aux pharmaciens, aux courtiers, au colportage, au commerce et aux professions exercés exclusivement en ambulant.

Il est convenu que la disposition indiquée sous b) ne pourra être appliquée aux pharmaciens autrichiens ou hongrois qui exercent actuellement cette profession en Bulgarie.

2. Les sociétés anonymes et celles en commandite par actions, ainsi que les sociétés d'assurance de tout genre, existant sur les territoires de l'une des Parties contractantes en vertu des lois respectives, pourront, réciproquement, exercer sur les territoires de l'autre tous les droits, y compris celui d'ester en justice, en se conformant aux lois et prescriptions qui y sont en vigueur sur cette matière et qui sont applicables aux sociétés de toute autre nation.

3. Les sujets de l'une des Parties contractantes qui exercent le métier d'expéditeur entre les divers points des territoires respectifs ou qui se livrent à la navigation ne seront soumis, par rapport à l'exercice de ce métier et de ces industries, à aucune taxe industrielle ou spéciale sur les territoires de l'autre, pourvu qu'ils aient leur résidence dans les territoires de leur propre pays. Toutefois, leurs agents en Bulgarie, en leur qualité de personnes exerçant un métier dans le pays, devront acquitter le droit de

Protokół końcowy.

Przystępując do podpisania umowy handlowej między Austrią i Węgrami a Bułgarią w dniu dzisiejszym zawartej, podpisani pełnomocnicy złożyli następujące zastrzeżenia i oświadczenia, które stanowić mają część istotną samejże umowy:

Do artykułu I. umowy.

1. Postanowienia artykułu I. umowy, dotyczące się rozpoczynania i wykonywania przemysłu nie będą stosowane:

- a) w monarchii austriacko-węgierskiej do aptekarstwa i machlerstwa handlowego, tudzież do handlu obnośnego i do takich czynności przemysłowych, które wykonywane są wyłącznie koczowniczo;
- b) w Bułgarii do szynkarstwa wiejskiego do przemysłu aptekarskiego i machlerstwa handlowego, tudzież do handlu obnośnego i do innych czynności przemysłowych, które wykonywane są wyłącznie koczowniczo.

Zgodzono się jednak, że postanowienie podane pod b) nie ma być stosowane do aptekarzy austriackich lub węgierskich, którzy obecnie wykonywają przemysł w Bułgarii.

Spółki akcyjne i spółki komandytowe na akcye, ludzicz towarzystwa ubezpieczenia wszelkiego rodzaju, istniejące prawnie na obszarach jednej ze Stron kontraktujących, mogą wzajemnie wykonywać na obszarach drugiej Strony wszelkie prawa, a więc także prawo dochodzenia sprawiedliwości pod warunkiem stosowania się do praw i przepisów, które tam obowiązują pod tym względem i stosują się do towarzystw każdego innego narodu.

3. Obywatele jednej ze Stron kontraktujących wykonywający przemysł spedycyjny pomiędzy rozmaitymi punktami odpowiednich obszarów lub trudnią się żeglarstwem, nie będą podlegali co do wykonywania tego przemysłu lub tego przedsiębiorstwa żadnej opłacie przemysłowej lub szczególnej na obszarze drugiej Strony, o ile siedziba ich znajduje się w obszarze ich własnego kraju. Jednakże agenci ich, w przymocie swoim jako osoby wykonywające w kraju przemysł, będą w Bułgarii podle-

patente (impôt sur le revenu) proportionnellement à leurs revenus. De même, les expéditeurs qui s'occuperaient d'expéditions de marchandises entre deux points dans l'intérieur du pays seront soumis aux droits de patente, quant au revenu résultant de ces affaires.

Ad article VI.

La Bulgarie aura la faculté d'introduire pendant la durée de la présente Convention des monopoles sur le sel, le tabac, la poudre et le pétrole. Elle pourra de même introduire des monopoles sur les articles qui, pendant la durée de la présente Convention, seraient monopolisés en Autriche-Hongrie.

Ad article VIII.

Pour faire jouir les marchandises du traitement conventionnel, la déclaration des marchandises devra indiquer leur origine.

Les importateurs de marchandises bulgares, autrichiennes ou hongroises seront, en règle générale, réciproquement dispensés de l'obligation de produire des certificats d'origine. Toutefois, la production de certificats d'origine pourra exceptionnellement être exigée par une des Parties contractantes pour le cas où elle aurait établi des droits différentiels d'après l'origine des marchandises, et que, selon la situation générale, tant par rapport aux droits douaniers, qu'en ce qui concerne les conditions de transport, il deviendrait probable que des marchandises provenant d'un tiers Etat qui, dans le cas dont il s'agit, y serait exclu du régime de faveur, soient introduites des territoires de l'autre Partie contractante.

Lesdits certificats pourront émaner de l'autorité locale du lieu d'exportation ou du bureau de douane d'expédition, soit à l'intérieur, soit à la frontière, ou bien d'un fonctionnaire consulaire, ou d'un agent commercial; enfin ils pourront, au besoin, même être remplacés par la facture, si les gouvernements respectifs le croient convenable.

Les certificats d'origine doivent être délivrés gratuitement et seront rédigés d'après le formulaire annexé. Il en est de même du visa consulaire ou du visa d'un agent commercial, lorsque ce visa est exigé pour les certificats d'origine délivrés par les autorités locales ou par les bureaux de douane.

Chacune des Parties contractantes pourra exiger la présentation d'une traduction des certificats d'origine qui ne seraient pas dressés dans la langue employée dans son service douanier. Cette traduction pourra aussi être délivrée par un fonctionnaire du pays exportateur autorisé à se servir d'un sceau officiel.

gali podatkowi dochodowemu w stosunku do swoich dochodów. Podobnie spedytorowie trudniący się spedycją towarów pomiędzy dwoma punktami w głębi kraju będą podlegali podatkowi dochodowemu co do dochodu osiąganego z tych czynności

Do artykułu VI.

Bulgaria może w ciągu trwania umowy niniejszej zaprowadzić monopol soli, tytoniu, prochu strzelniczego i nafty. Będzie mogła także zaprowadzać monopol tych przedmiotów, które w ciągu trwania umowy niniejszej byłyby w monarchii austriacko-węgierskiej uznane za monopolia.

Do artykułu VIII.

Ażeby do towarów zastosowane było postępowanie w traktacie przepisane, podać należy w deklaracji towarowej miejsce ich pochodzenia.

Wprowadzający towary bułgarskie, jakoteż austriackie lub węgierskie mają być w ogólności nawzajem uwalniani od obowiązku przedstawiania świadectw pochodzenia. Atoli przedstawienie świadectw pochodzenia, może być wyjątkowo wymagane przez jedną ze Stron rokujących w tym przypadku, gdyby Strona ta zaprowadziła cło odmienne dla rozmaitych miejsc pochodzenia i gdyby w obec stosunków ogólnych, jakoteż ze względu na stopy cła i na warunki transportowe zachodziło podobieństwo do prawdy, że towary pochodzące z trzeciego państwa, które w odnośnym przypadku byłoby wyłączone od stosowania zasad największej przychylności, wprowadzane są z obszarów drugiej Strony kontraktującej.

Świadectwa te wystawiane być mogą przez Władzę miejscową miejsca wysyłki lub przez komorę ekspedycyjną znajdującą się czy to w głębi kraju, czy na granicy, albo też przez funkcjonariusza konsulowskiego lub agenta handlowego; w razie potrzeby może wreszcie zastąpić je faktura, jeżeli odnośne Rządy uznają to za odpowiednie.

Świadectwa pochodzenia powinny być wystawiane bezpłatnie i według dołączonego wzoru. Również bezpłatną być ma wiza konsulska lub wiza agenta handlowego na świadectwach pochodzenia wystawionych przez Władze miejscowe lub komory cłowe, gdyby uznana była za potrzebną.

Każda ze Stron kontraktujących będzie miała prawo żądania, żeby do świadectw pochodzenia wystawionych nie w języku, jakiego używa jej służba cłowa, dołączane były przekłady na ten język. Przekład taki może także być wystawiony przez urzędnika uprawnionego w kraju wywozującym do używania pieczęci urzędowej.

Quant aux denrées coloniales, aux épices, aux huiles, aux fruits du midi, aux drogues, aux matières tinctoriales et à tanner, aux gommes et aux résines, il est entendu que ces articles importés de l'Autriche-Hongrie jouiront en Bulgarie du traitement conventionnel, même s'ils ne sont pas accompagnés de certificats d'origine.

Ad article IX.

1. Les dispositions de l'article IX ne s'appliquent point:

- a) aux faveurs qui sont accordées à des Etats limitrophes pour faciliter le commerce des frontières;
- b) aux obligations imposées à l'une des Parties contractantes par les dispositions d'une union douanière déjà contractée ou qui pourrait être contractée à l'avenir.

2. Le taux des droits de sortie n'est pas limité par cette Convention; mais il est bien entendu que ces droits seront les mêmes pour toutes les directions dans lesquelles l'exportation se fait.

3. Seront observées conformément aux principes en vigueur en Autriche-Hongrie, quant au traitement douanier en Bulgarie, les règles suivantes:

L'intéressé sera libre de renvoyer à l'étranger, sans acquitter les droits d'entrée ou de sortie, ou une taxe quelconque de consommation, les marchandises, même après les avoir examinées, qui auraient été déclarées à l'entrée, mais qui n'auraient pas encore passé dans le libre trafic, pourvu toutefois qu'il ne se soit pas, dans sa déclaration, rendu coupable d'une irrégularité qui justifierait une procédure pénale en matière de douane.

Dans ce cas on procédera, quant à la marchandise importée, conformément aux dispositions des lois des finances. La marchandise pourra de nouveau être réexportée, si la procédure pénale en matière de douane relative à la constatation aura prouvé la justesse de la déclaration.

Dans tous les cas l'importateur aura à acquitter les taxes accessoires dues en vertu de l'article XI.

Les marchandises pourront être entreposées dans les magasins de douane, ou placées dans des entrepôts réels ou fictifs, pour les réexporter, les faire transiter ou les mettre en consommation. Les droits d'entrée, accises et octrois, admis par la Convention, seront perçus des marchandises destinées à être dédouanées en raison des quantités retirées successivement des entrepôts. Les marchandises destinées au transit ou à la réexportation ne pourront être grevées à ce titre d'une taxe quelconque.

Co się tyczy towarów kolonialnych, korzeni, olejów, owoców południowych, materiałów aptecznych, farbiarskich i garbarskich, gum i żywic, zgodzono się że z temi towarami, gdy z Austrii i Węgier wprowadzane będą do Bulgarii, postępować się tam będzie według zasad największej przychylności nawet bez okazania świadectwa pochodzenia.

Do artykułu IX.

1. Postanowienia artykułu IX. nie mają być stosowane:

- a) do ulg przyznanych innym Państwom ościennym dla ułatwienia obrotu granicznego;
- b) do zobowiązań, któreby na jedną ze Stron kontraktujących wkładały postanowienia związku cłowego, już zawartego lub w przyszłość zawrzeć się mającego.

2. Cła wywozowe pobierane być mogą w dowolnej wysokości, ale tylko w tej samej we wszystkich kierunkach obrotu.

3. Zgodnie z zasadami przyjętymi w Austrii i Węgrzech zachowywane będą w Bulgarii przy pobieraniu cła następujące pravidła:

Stronie wolno towary do wprowadzenia deklarowane, które nie weszły jeszcze w obrót wolny nawet już po rewizji odesłać napowrót za granicę bez opłaty cła przywozowego albo wywozowego lub podatku konsumcyjnego, jednak tylko w tym razie, jeżeli w deklaracji swojej nie popełnił żadnego uchybienia uzasadniającego wytoczenie postępowania karnego.

W tym ostatnim przypadku postąpi się z towarem wprowadzonym według postanowień ustaw dochodowo-skarbowych, a jeżeli w postępowaniu karnem zostanie udowodnione, że deklaracja była prawdziwa, wolno będzie wywieźć napowrót towar.

We wszystkich takich przypadkach strona winna opłacić należitości poboczne, przypadające w myśl artykułu XI.

Towary można złożyć w magazynach komory lub umieścić w składach rządowych lub prywatnych celem wywiczenia ich napowrót, przewiezienia do innego kraju lub wprowadzenia w wolny obrót. Cła wchodowe, akcyza i opłaty lokalne według umowy dozwolone, pobierane będą od towarów przeznaczonych do oclenia wchodowego zawsze tylko w stosunku do ilości wyprawdzanych ze składów. Towary przeznaczone do innych krajów lub do wyprawdzania napowrót nie będą przy tej sposobności poddawane żadnej opłacie.

Ad article X.

Les marchandises autrichiennes et hongroises ne pourront être grevées sous quelle dénomination que ce soit de taxes perçues au profit de l'Etat ou des communes (administrations municipales et corporations), autres que des droits de douane, des taxes accessoires prévues à l'article XI, des accises et des octrois.

Il est convenu que les accises et les octrois ne pourront grever, sous quelque dénomination que ce soit, les provenances autrichiennes ou hongroises ni d'un taux plus élevé, ni d'une manière plus onéreuse que les produits similaires bulgares. Ne seront, par conséquent, perçus les accises et les octrois des marchandises autrichiennes et hongroises dans une autre valeur monétaire que des marchandises bulgares et ne seront pas accordées aux produits bulgares, en ce qui concerne les droits d'accises et d'octrois, des faveurs quelconques telles qu'elles pourraient par exemple résulter du système d'abonnement etc.

Les accises et les octrois pourront être perçus sur les marchandises autrichiennes ou hongroises même dans le cas où les articles similaires ne seraient pas produits dans la Bulgarie.

Les dispositions précédentes sur les accises et les octrois ne sont applicables aux marchandises autrichiennes ou hongroises que dans le cas où les provenances de tout autre pays sont soumises au même traitement.

Les accises et les octrois seront perçus conformément aux dispositions suivantes:

A) Les articles de consommation sur lesquels des accises pourront être prélevées à l'importation pour le compte de l'Etat sont les suivants: les boissons et les comestibles, le fourrage, les combustibles et les matières d'éclairage, ainsi que les matériaux de construction. Toutes les autres marchandises seront exemptes en Bulgarie du paiement d'accise.

Pour les articles dénommés ci-après les accises ne dépasseront pas en Bulgarie les taux suivants:

	l'hectolitre
Alcool, pour chaque degré de l'alcoolomètre de Gay Lussac	0.75 frs.
Rhum, liqueur, cognac, bitter, absinthe etc.	30 — „

Observation: Le rhum, la liqueur etc. en fûts, tirant plus de 40 degrés d'alcool d'après l'alcoolomètre de Gay Lussac seront taxés, comme l'alcool.

	les 100 kg. nets
Sucre	20 — frs.
Bonbons, halwa et sucreries	40 — „
Succédanés de café, y compris le café appelé café de Franck	20 — „

Do artykułu X.

Towary austriackie i węgierskie nie mogą być obciążane żadnymi pod jakąkolwiek nazwą istniejącymi opłatami na rachunek państwa lub gmin (za rządów municypalnych i korporacji) prócz ceł, przewidzianych w artykule XI, należności pobocznych akcyzy i opłat lokalnych.

Zgodzono się, że akcyza i opłaty lokalne, pod jakąkolwiek nazwą istniejące nie mogą być dla towarów austriackiego lub węgierskiego pochodzenia ani wyższe ani uciążliwsze jak dla podobnych płodów bułgarskich. Przeto też akcyza i opłaty lokalne nie będą pobierane od towarów austriackich i węgierskich w żadnej innej walucie jak od towarów bułgarskich i tymże towarom bułgarskim nie będą czynione pod względem akcyzy i opłat lokalnych żadne uwzględnienia, jakieby naprzykład mogły wynikać z systemu abonamentowego itp.

Akcyza i opłaty lokalne mogą być pobierane od towarów austriackich lub węgierskich także w tym razie, gdyby przedmiotą tego samego rodzaju nie były w Bułgarii wyrabiane.

Jednakże postanowienia powyższe co do akcyzy i opłat lokalnych stosowane będą do towarów austriackich lub węgierskich tylko w tym razie, jeżeli towary z wszelkich innych krajów pochodzące podlegają im w taki sam sposób.

Akcyza i opłaty lokalne pobierane będą według następujących postanowień:

A) Przedmioty spożywcze, od których gdy są wprowadzane, może być pobierana akcyza na rachunek państwa, są: napoje i rzeczy śniadne, pasza, paliwo i materiały oświetlające, tudzież budulec. Od innych towarów prócz od tych przedmiotów spożywczych nie będzie w Bułgarii akcyza pobierana.

Akcyza od przedmiotów poniżej wymienionych nie może w Bułgarii przewyższać następujących stóp:

	od hektolitra
Alkohol każdego stopnia według alkoholometru Gay-Lussaca	0.75 fr.
Rum, likwor, koniak, bitter, absynt itp.	30 — „

Uwaga: z rumem, likworem itp. w beczkach, jeżeli mają więcej niż 40 stopni alkoholowych według alkoholometru Gay Lussaca postępować należy jak z alkoholem.

	od 100 kg netto
Cukier	20 — fr.
Cukierki, halwa i towary cukrowe	40 — „
Surogaty kawy, licząc do nich także tak zwaną kawę Franka	20 — „

Bière	l'hectolitre	5.— frs.
Bougies de stéarine, de sperma ceti et bougies de luxe	les 100 kg. nets	20.— frs.
Poissons conservés tels que sardines etc.		50.— „
Conserves, autres		100.— „
Huile d'olives et autres huiles comestibles		10.— „

Une accise pourra être perçue par voie d'exception sur les allumettes en bois et en cire, les graisses et eaux parfumées, les savons parfumés et les cartes à jouer.

Cette taxe ne dépassera pas en ce qui concerne:

les allumettes en bois	les 100 kg. nets	30.— frs.
les savons parfumés		50.— „
les cartes à jouer	la douzaine de jeu	12.— frs.

B) Les octrois qui, en conformité des dispositions de la loi bulgare du 30/18 décembre 1895, seront perçus au profit des communes (administrations municipales et corporations) ne dépasseront pour les articles dénommés ci-après les taux suivants;

Vin et vinaigre en futaille	frs. cts. le litre	— 4
Alcool, eau-de-vie, rhum et cognac: par litre et degré d'après l'alcoolomètre de Gay Lussac		— 1/2
Bière en futaille		— 4
Diverses espèces de vin en bouteilles cachetées	la bouteille de 3/4 de litre	— 50
Diverses espèces de liqueurs en bouteilles cachetées, telles que: rhum, absinthe, vermouth, bitter, curaçao, vanille, vodka russe etc.		— 30
Succédanés de café y compris le café appelé café de Franck	le kilogr. net	— 16
Sucre		— 4
Suceries telles que: lokoum, compotes, bonbons et autres articles en sucre		— 10
Huile d'olive et autres huiles comestibles		— 8
Poissons marinés, séchés et fumés		— 16
Fromages de Suisse, de Hollande et autres		— 32
Bois de construction; planches brutes	le mètre cube	1.—
Chaux	la tonne	2.—
Briques	les 500 pièces	— 20
Bougies stéariques	le kilogr. net	— 8
Savon de lessive		— 8

Piwo	od hektolitra	5.— fr.
Świecye stearynowe, olbrotowe i zhytkowe	od 100 kg netto	20.— „
Konserwy rybne: sardynki itp.		50.— „
Inne konserwy		100.— „
Oliwa i inne oleje stolowe		10.— „

Wyjątkowo może być pobierana akcyza od zapalek drewnianych i woskowych, tłuszczów perfumowanych i wód wonnych, mydeł wonnych i kart do grania.

Oplata ta nie może przewyższać co do:

zapalek	od 100 kg netto	30.— fr.
mydeł wonnych		50.— „
kart do grania	od tuzina talii	12.— fr.

B) Oplaty lokalne pobierane w myśl postanowień ustawy bulgarskiej z 30./18. grudnia 1895 na rachunek gmin (zarządów municypalnych i korporacji) nie mogą przewyższać co do przedmiotów poniżej wymienionych następujących pozoicy:

Wino i ocet w beczkach	fr. cent. od litra	— 4
Alkohol, wódka, rum i koniak: od litra i stopnia według alkoholometru Gay-Lussaca		— 1/2
Piwo w beczkach		— 4
Wino wszelkiego gatunku we flaszkach opieczetowanych	od flaszek 3/4 L.	— 50
Likwory rozmaitego rodzaju we flaszkach opieczetowanych, jakoto: rum, absynt, piołunówka, bitter, curaçao, wanilówka, wódka rosyjska		— 30
Surogaty kawy, licząc do nich także tak zwaną kawę Franka	od kg netto	— 16
Cukier		— 4
Towary cukrowe, jak: lokum, kompoty, cukierki i inne towary cukrowe		— 10
Oliwa i inne oleje stolowe		— 8
Ryby marynowane suszone i wędzone		— 10
Ser szwajcarski, holenderski i inne		— 32
Budulec; deski surowe	od metra sześciennego	1.—
Wapno	od tonny	2.—
Cegły	od 500 sztuk	— 20
Świecye stearynowe	od kg netto	— 8
Mydło do prania		— 8

	le kilogr. net	od kg netto
Chaussures de toutes sortes avec semelles de cuir	— .28	Obuwie wszelkiego rodzaju z podeszwami skórzanemi — 28
Vêtements confectionnés dont la matière dominante à la superficie consiste en tissu de laine pure ou mélangée	— .30	Odzież gotowa, której przeważającym materiałem zewnętrznym są tkaniny z wełny czystej lub mieszanej — 30

Tous les autres articles qui ne sont pas spécialement dénommés ni dans la liste ci-dessus ni dans la loi précitée du $\frac{30}{18}$ décembre 1895 seront, en tant qu'ils n'entrent pas en franchise de douane, soumis à un octroi de 2 pour cent ad valorem.

L'acquiescement des octrois se fera pour les marchandises autrichiennes et hongroises simultanément avec le paiement des droits d'entrée. L'octroi une fois payé, la marchandise pourra librement circuler dans tout le pays et ne pourra être grevée à aucun titre de nouvelles taxes quelconques.

En tant que, aux termes des dispositions précédentes, les octrois seront perçus d'après la valeur des marchandises, ils seront calculés, sans autre procédure d'estimation, sur les valeurs fixées pour la perception des droits d'entrée.

Le présent protocole qui sera considéré comme approuvé et sanctionné par les Parties contractantes sans autre ratification spéciale, par le seul fait de l'échange des ratifications de la Convention de commerce à laquelle il se rapporte a été dressé en double expédition à Vienne, le $\frac{21}{9}$ décembre 1896

(L. S.) **Gołuchowski**
m. p.

(L. S.) **Dr. Stancioff**
m. p.

(L. S.) **C. Séraphimoff**
m. p.

Wszelkie inne przedmioty, nie wymienione szczegółowo ani w spisie powyższym, ani we wzmiankowanej powyżej ustawie z dnia $\frac{30}{18}$ grudnia 1895 jeżeli nie są uwolnione od cła wchodowego, podlegają opłacie lokalnej po 2 procenty od wartości.

Opłatę lokalną od towarów austriackich i węgierskich składać należy razem z kwotą cła wchodowego. Gdy opłata lokalna zostanie uiszczona, towar może swobodnie krążyć w całym kraju i z żadnego tytułu nie może być obciążony innymi opłatami.

O ile stosownie do postanowień powyższych opłaty lokalne pobierane będą podług wartości towarów, obliczać się je będzie bez dalszego szacowania podług wartości stwierdzonej do poboru opłat cłowych.

Protokół niniejszy, który bez osobnej ratyfikacji, przez samą wymianę ratyfikacji umowy, do której się odnosi, uważany być ma za przyjęty i zatwierdzony przez obie Strony kontraktujące, spisany został w dwóch wygotowaniach w Wiedniu dnia $\frac{21}{9}$ grudnia 1896.

(L. S.) **Gołuchowski**
r. w.

(L. S.) **Dr. Stancioff**
r. w.

(L. S.) **C. Serafimoff**
r. w.

Powyższą umowę handlową razem z protokołem końcowym i załączkami, jako zatwierdzoną przez obie izby Rady państwa, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 13. maja 1897.

Badeni r. w.

Biliński r. w.

Ledebur r. w.

Glanz r. w.

Formulaire.

Certificat d'origine.

Mr.¹⁾ certifie que d'après les documents exhibés,
 Mr.²⁾ a $\frac{\text{facturé}}{\text{embarqué}}$ le 189...³⁾ dans
 cette gare de⁴⁾,⁵⁾ colis⁶⁾ marque
 numéros avec poids brut de kilogrammes, contenant⁷⁾
 lesquelles marchandises sont produites dans ce pays et sont destinées à suivre jusqu'à la douane
 autrichienne ou hongroise de⁸⁾ pour être expédiées à Mr.⁹⁾
 à¹⁰⁾.

(Date, signature et sceau.)

- 1) Nom de l'autorité qui expédie le document.
- 2) Nom du producteur ou négociant.
- 3) Date.
- 4) Nom de la gare du chemin de fer ou du port.
- 5) Numéro des colis.
- 6) Sorte des colis.
- 7) Description générique des marchandises.
- 8) Nom de la douane.
- 9) Nom du destinataire.
- 10) Nom du lieu de destination.

Wzór.

Świadectwo pochodzenia.

..... 1) potwierdza, że według okazanych dokumentów
 pan 2) dnia 189... 3)
 w dworcu kolei 4), 5) wystawił fakturę na
porcie 6) naładował pakunki 7), któreto
 znaki..... numeru..... wążące brutto..... kilogramów zawierające..... 7), któreto
 towary wyrobione zostały w kraju tutejszym i mają być poslane na komorę austryacką lub węgierską
bulgarską
 w..... 8), dla powiezienia dalej do pana 9)
 w..... 10).

(Data, podpis i pieczęć.)

- 1) Nazwa Władzy wystawiającej świadectwo.
- 2) Nazwisko producenta lub kupca.
- 3) Data.
- 4) Nazwa dworca lub portu.
- 5) Pość pakunków.
- 6) Rodzaj pakunków.
- 7) Oznaczenie rodzaju towarów.
- 8) Nazwa komory.
- 9) Nazwisko odbiorcy.
- 10) Nazwa miejsca przeznaczenia.

